

BSA

Avtor: Črnjač Andrej

BSA A 7 in A 10

prava britanska klasika iz Small Heatha

BSA 500 A-7 letnik 1951

Birmingham small arms ali skrajšano BSA, je bila stara blagovna znamka, predvsem lahkega orožja, ki pa je po letu 1910 začela tudi s proizvodnjo motociklov. Bila je največja britanska tovarna motociklov, s pestro paleto različnih modelov, zato se bom omejil in ga tudi opisal, na meni najljubši model iz povojnega obdobja, to je 500ccm in 650ccm paralelni twin, ki še danes velja za enega najboljših in najuspešnejših motociklov izdelanih pri BSA.

Konstrukcija motornega segmenta tega motocikla je bila zamisel enega največjih genijev in najboljših snovalcev motociklov z imenom Valentin Page. Leta 1947 je bila tržišču predstavljena nova, prva povojna dvocilindrična paralel twin BSA s polnim

imenom A-7 500ccm OHV. Za večino detajlov je bil odgovoren vodja razvojnega oddelka Herbert Perkins, ki je bil pri podjetju BSA že vrsto let. Konstrukcija je bila neverjetno podobna Triumphovem twinu iz tridesetih let, saj je Valentin Page leta 1933, ko je služboval pri tovarni Triumph, izdelal prvi paralelni twin 650 ccm 6/1, že pet let pred Turnerjevem Speed twinom. Ko je Val Page leta 1936 prišel na Armoury Road k BSA, je kmalu začel načrtovati novega vertikalnega twina, vendar je bližajoča vojna kmalu zavrla te načrte in se je posvetil k izdelavi palete enovalnikov in tako je nastala tudi njegova nepozabna stvaritev, slovita 500 M20. Z razvojem dvovalnika pa je bilo treba počakati do leta 1945.

BSA 650 A-10 golden flash letnik 1957

Znak na rezervoarju –golden flash

Motor modela A-7 je bil zasnovan z eno odmično gredjo v zadnjem delu bloka motorja in dvema valjema dimenzije 62 x 82 mm ter prostornino 495ccm. Menjalnik je bil privijačen na blok motorja, tako da je bilo potrebno dvoredno (duplex) verigo v primarnem pogonu (med motorno gredjo in menjalnikom) napeti z notranjim napenjalcem. Pred valjema je bil nameščen verižno gnan dinamo znamke Lucas, neposredno za valjema pa zobniško gnan magnetni vžigalnik Lucas tip K2F. Vroče medeninasto spajkan okvir je bil sprva zadaj v togi (rigid) izvedbi in teleskopskimi vilicami, kasneje pa tudi z zadnjim »plunger« vmetenjem. Na 19 colska kolesa s pnevmatikami 3,25 in 3,50 x 19 sta bila z naperami pritrjena 7 inčna polovična zavorna bobna. Na litoželezno glavo motorja je bil privijačen vplinjač tip 6 znamke Amal, na vrhu glave pa je bilo pritrjeno ohišje iz aluminija (rocker box), v katerem so bili nameščeni odmikači ventilov. V zadnjem delu cilindra motorja je bil narejen nekakšen tunel, v katerem so bili nameščeni dvizni drogovi za krmiljenje ventilov, neposredno nad odmično gredjo. Motocikel je razvil moč 26 KM pri 4500 obratih in končno hitrost 137 kmh.

Tri leta kasneje pa je bil tržišču predstavljen novi, večji model A-10 Golden Flash 650 (Zlati blisk), ki je bil z nekaj lepotnimi popravki praktično enak A-7, vendar z močnejšim motorjem in večjo posodo za gorivo ter z vmetenim okvirjem. Motor je imel delovno prostornino 646 ccm, premer in hod bata 70 x 84 mm, pri 4500 obratih razvil moč 35 HP in končno hitrost skoraj 160 Kmh. Za podobo celotnega je tako kot pri predhodniku A-7, zaslužen Bert Hopwood. Posebnost tega modela je bila zlata barva, ki je bila serijska in je ponazarjala ime motocikla, črna barva pa je bila opcija ob naročilu. Leta 1953 je motocikel dobil nov žaromet z vgrajenim merilnikom

Reklamni slogan za novega flasha 1950

Segment motorja 650 med obnovo

BSA A-10 road rocket 1958, je bila bolj športna verzija golden flasha. Glava valjev je bila že iz aluminija in monoblock vplinjač, znamke amal

BSA 650 A-10 golden flash letnik 1952, po popolni obnovi 2012

hitrosti Smiths, amper metrom in stikalom za vklop luči. Luč je dobila vzdevek žabje oko. V letu 1954 sta modela A-7 in A-10 dobila nove okvirje z nihajno roko, spremenjenim primarnim prenosom in menjalnikom, ki je bil poslej ločen od motornega bloka zaradi napenjanja enoredne primarne verige. Na litoželzni glavi motorja, ki jo je kasneje zamenjala aluminijasta, je bil pritrjen vplinjač amal monoblock tip 376 z novim čistilcem zraka. Modelsko leto 1956 je prineslo tudi nove 8 inčne aluminijaste bobnaste zavore, kar je bilo dobrodošlo pri hitrejših in bolj športnih izvedenkah Road rocked in Super rocked 650, ki so dosegle hitrosti 180 Kmh.

Oba modela A-7 in A-10 sta bila zelo priljubljena, ne samo na otoku, temveč tudi na ameriškem in avstralskem kontinentu. Motocikla sta veljala za enega najboljših vertikalnih twinov, kar je bilo kdaj izdelanih in sta še danes prava poslastica za ljubitelje pristne britanske motociklistične klasike. Proizvodnja obeh modelov se je nadaljevala do leta 1961, ko je A-7 zamenjala A-50, A-10 pa A-65. Obe novinki sta imeli popolnoma nov agregat v »unit« blok izvedbi motornega bloka. A-10 Super rocked, ki je veljala za najbolj športni dvovaljnik, pa je zaključila proizvodnjo dve leti kasneje.

Sam sem tudi lastnik obeh opisanih modelov motocikla, A-7 letnik 1951 v popolnoma originalnem stanju, A-10 letnik 1952 v črni izvedbi, ki sem ga sam restavriral in še enega pravega »flasha« v blege zlati barvi, zadnji letnik proizvodnje 1957 v »plunger« vzmeteni različici.